

URBACT IV

Ing. Lucia Pospíšová, PhD, sekcia bytovej politiky, stavebníctva a mestského rozvoja MDV SR

Posledné desaťročie ukázalo, že krízy sa môžu objaviť bez upozornenia a mestá sú nimi často zasiahnuté. Z dlhodobej perspektívy zohrávajú práve mestá kľúčovú úlohu pri dosahovaní udržateľného rozvoja. Operačný program URBACT už takmer 20 rokov pomáha mestám hľadať pragmatické riešenia, ktoré sú nové a udržateľné a integrujú ekonomické, sociálne a environmentálne mestské témy. Operačný program URBACT IV bude pokračovať v podpore miest aj v programovom období 2021 – 2027.

URBACT má obrovské skúsenosti s podporou miest pri zlepšovaní ich mestských politik prostredníctvom nadnárodnej spolupráce. Prístup programu „zdola – nahor“ umožňuje mestám definovať svoje vlastné potreby a zároveň zabezpečiť prepojenie s politikou súdržnosti. V programovom období 2021 – 2027 bude operačný program URBACT IV podporovať integrovaný udržateľný rozvoj miest a príspeje k napĺňaniu politického cieľa 5 – Európa bližšie k občanom. URBACT IV pomôže mestám budovať svoje kapacity potrebné na prípravu a realizáciu plánov a stratégií udržateľného rozvoja.

Jasná pridaná hodnota programu URBACT sa v prípade budovania kapacít ukázala v priebehu predchádzajúcich programov URBACT a tieto aktivity budú aj naďalej podporované. Napriek tomu, že menšie mestá môžu potrebovať dodatočnú podporu, budovanie kapacít bude dostupné pre mestá všetkých veľkostí. Nadnárodné vzdelávanie sa bude viac zameriavať na testovanie riešení a rozšíri možnosti prenosu osvedčených príkladov dobrej praxe. URBACT IV bude tiež pokračovať v úsilí o integráciu nových miest vrátane tých, ktoré sa nachádzajú v najchudobnejších regiónoch Európskej únie. Program bude naďalej podporovať integrované prístupy a zároveň bude rozvíjať participatívne procesy zdola – nahor s cieľom prepojiť rámce politiky EÚ s miestnymi potrebami.

URBACT IV sa bude, tak ako aj predošlé programy, zameriavať na samosprávy zo všetkých členských a partnerských štátov EÚ a v rámci sietí bude zabezpečovať rovnováhu medzi zapojenými mestami a mestskými oblasťami z menej a viac rozvinutých regiónov. Počas existencie operačného programu URBACT sa ukázalo, že nadnárodné výmenné siete sú efektívnym mechanizmom na vzájomné učenie sa pre všetky mestá v Európe. URBACT dôveruje mestám pri výbere tém ich spolupráce. Mestá totiž najlepšie vedia, akým problémom a výzvam musia čeliť. Praktické skúsenosti miest sú tiež bohatým zdrojom informácií a aj naďalej bude pre OP URBACT IV kľúčové ďalšie využívanie získaných poznatkov.

Operačný program URBACT IV sa v programovom období 2021 – 2027 bude zameriavať na 3 ciele:

1) Využitie nadnárodných sietí na zlepšenie kapacít európskych miest

Program bude podporovať siete pre akčné plánovanie, v rámci ktorých budú zástupcovia miest navrhovať integrované akčné plány v spolupráci s miestnou skupinou URBACT, ktorá združí všetky príslušné zainteresované subjekty. Siete budú mať príležitosť otestovať niektoré malé aktivity z integrovaných akčných plánov. Druhou podporovanou skupinou budú transferové siete, ktoré budú podporovať prenos overených príkladov dobrej praxe. Všetky siete budú mať podporu medzinárodných expertov v oblasti udržateľného rozvoja.

2) Zlepšenie kapacít mestských zainteresovaných subjektov v oblasti navrhovania a realizácie udržateľných mestských politik a inovácií v integrovanom, participatívnom a miestne orientovanom prístupe

Na programovej úrovni budú rozšírené aktivity zamerané na budovanie kapacít, ako sú napríklad URBACT univerzity, národné školiace programy, ale aj priebežná a špecializovaná podpora pre všetkých prijímateľov. Účastníci budú spolupracovať na zlepšovaní svojich zručností potrebných pre návrh a implementáciu integrovaných akčných plánov a transferových plánov. URBACT IV zvýši možnosti budovania kapacít v digitalizácii, rodovej rovnosti a environmentálnej oblasti.

3) Zabezpečenie sprístupnenia URBACT poznatkov a skúseností odborníkom v oblasti mestského rozvoja a aktérom mestského rozvoja

URBACT bude zohrávať úlohu sprostredkovateľa vedomostí – prepojí aktérov mestského rozvoja a uľahčí zdieľanie znalostí. Zároveň bude sprostredkovávať získané znalosti a skúsenosti. Na zabezpečenie zdieľania informácií má URBACT vytvorenú sieť národných kontaktných bodov – na Slovensku funguje URBACT – Slovenské kontaktné miesto. Národné kontaktné body sú zodpovedné za šírenie výsledkov na národnej úrovni v miestnom jazyku. Zohrávajú dôležitú úlohu pri zdieľaní informácií zainteresovaným subjektom na miestnej, regionálnej a aj národnej úrovni.

Doterajšie skúsenosti zapojených miest dokazujú, že sieťovanie miest a spolupráca pri hľadaní riešení mestských problémov je v súčasnosti prakticky nevyhnutnosťou. Mestá si prostredníctvom spolupráce dokážu poradiť aj s problémami, ktoré sa často môžu zdať neriešiteľnými. Veríme, že podpora zo strany programu URBACT bola prínosná pre slovenské mestá v programovom období 2014 – 2020 a že bude aspoň v rovnakej miere využitá aj v programovom období 2021 – 2027. Operačný program URBACT IV je pripravený prispieť k udržateľnému a integrovanému rozvoju miest. ■

RESUME: URBACT IV For almost 20 years, the URBACT Operational Programme has been helping cities to find pragmatic solutions that are new and sustainable, integrating economic, social and environmental urban themes. The URBACT IV Operational Programme will continue to support cities in the 2021-2027 programming period. It will focus on 3 objectives, namely to use transnational networks to improve the capacities of European cities, to improve the capacities of urban stakeholders to design and implement sustainable urban policies and innovations in an integrated, participatory and place-based approach. The third objective is to ensure that URBACT knowledge and experience is made available to urban development practitioners and urban development actors. URBACT IV is ready to contribute to sustainable and integrated urban development.